

ÎNAPOI LA ȘCOALĂ

Zece teme pentru începutul anului școlar

- Unul din 10 părinți se consideră în mică măsură sau chiar deloc informat de către învățătorul/ profesorii copilului cu privire la parcursul educațional al acestuia, iar 12% dintre părinți sunt nemulțumiți de învățătorul/profesorii care predau la clasa copilului lor.
- Trei sferturi dintre părinți susțin că, timpul anului școlar, discută zilnic cu copiii lor despre activitățile de la școală și despre parcursul școlar.
- Contribuția părinților la renovarea sălilor de clasă nu a dispărut: 14% dintre participanții la sondaj au spus că au contribuit, alături de școală, la renovarea clasei, iar 4% spun că au fost singurii contributory.
- Facilitățile cu cea mai scăzută acoperire în școlile din România sunt cele privitoare la asistența medicală și la hrană: doar 10% dintre părinți spun că în școlile în care învață copiii lor există cabinete stomatologice, același procent că există și personal medical pentru acestea și puțin peste un sfert (28%) că există un medic al unității de învățământ. Doar 12% dintre școli au bucătărie proprie și într-o cincime există sală de mese.
- Programele care vizează alimentația sănătoasă în școli se derulează „cu lipsuri în meniu”: aproximativ

jumătate dintre copiii școlari din România au beneficiat, în anul școlar 2023-2024, gratuit, de corn, lapte și fructe și în jur de 10% de masa caldă sau pachet alimentar gratuit.

- Doar unul din 10 copii beneficiază de manuale și auxiliare gratuite; cei mai mulți primesc gratuit manualele, dar părinții trebuie să plătească pentru auxiliare.
- 36% dintre părinții participanți la studiu au spus că, până în prezent, copiii lor au făcut meditații private.
- 38% dintre elevi nu practică niciun sport, în afara orelor de educație fizică de la școală.
- Peste jumătate dintre părinți cred că impactul smartphone-ului asupra copiilor este mai degrabă negativ, dar puțin peste o treime dintre părinți folosesc aplicații de control parental pentru a urmări modul în care copii utilizează dispozitivul mobil.
- Prevederea din Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar conform căreia telefoanele mobile le vor fi interzise elevilor în timpul orelor, „cu excepția utilizării acestora în scop educativ, cu acordul cadrului didactic”, este cunoscută de trei sferturi dintre părinți, iar 96% sunt și de acord cu aceasta.

Sunt cele mai importante concluzii ale unui sondaj IRES, realizat, între 2-5 septembrie 2024, la nivel național, pe un eșantion reprezentativ de părinți cu copii cu vârsta între 6 și 19 ani, înscriși în învățământul preuniversitar.

Aproape jumătate (49%) dintre părinții elevilor din România spun că ai lor copii sunt mai curând nerăbdători să înceapă școala. O vacanță care să dureze mai mult este opțiunea a 44% dintre copii, în timp ce 5% oscilează între cele două variante.

Copiii din clasele I-IV și cei din Moldova sunt mai nerăbdători să înceapă școala decât cei de la gimnaziu sau liceu, în timp ce în elevii din clasele V-VIII și cei care locuiesc în mediul urban ar dori, în proporții mai ridicate decât ceilalți, ca vacanța să dureze mai mult

Elevilor le plac colegii și prietenii pe care îi au în clasă sau la școală, cred peste două treimi (68%) dintre părinți; 59% sunt de părere că ai lor copii îi plac pe profesorii pe care îi au la clasă; 57% că elevilor le place atmosfera de la școală și 56% că le plac orele și activitățile de la școală.

Peste opt din 10 părinți se declară mulțumiți de profesorii și informați de către aceștia cu privire la parcursul școlar al copiilor lor.

Pe parcursul unui an școlar, peste o treime (38%) dintre părinți interacționează cu învățătorul sau profesorii copilului lor, cel mai adesea, la inițiativa dascălilor. Un sfert dintre părinți fac acest lucru din proprie inițiativă, iar 3 din 10 părinți prin ambele modalități. În timp ce părinții elevilor de gimnaziu interacționează mai frecvent la inițiativa lor, părinții liceenilor interacționează cu dascălii, în proporții mai ridicate decât alte categorii, doar la inițiativa cadrelor didactice.

Unul din 10 părinți (14%) se consideră în mică măsură sau chiar deloc informat de către învățătorul/ profesorii copilului cu privire la parcursul educațional al acestuia. Proporții mai ridicate se regăsesc în rândul părinților cu copii liceeni. Însă cei mai mulți părinți (83%) cu copii școlari din România se consideră în mare și în foarte mare măsură informați de către cadrele didactice.

Trei sferturi dintre părinți susțin că, timpul anului școlar, discută zilnic cu copilul lor despre activitățile de la școală și despre parcursul lui școlar. 14% afirmă că fac acest lucru de câteva ori pe săptămână, 6% au discuții o dată pe săptămână, iar 2% chiar mai rar.

8 din 10 părinți se declară mulțumiți de învățătorul/profesorii care predau la clasa copilului lor, dar 12% sunt nemulțumiți.

An școlar nou, reguli noi.

Anul școlar 2024-2025 aduce o serie de reguli noi pentru elevi, după ce Ministerul Educației a adoptat, în această vară, prin ordin de ministru, un nou

Statut al Elevului și un nou Regulament de Organizare a școlilor. Întrucât majoritatea acestor prevederi au fost dezbătute pe larg, în spațiul public, în luna august, am evaluat, în acest sondaj, în ce măsură părinții au auzit deja despre aceste schimbări și în ce măsură sunt de acord cu acestea.

De departe, cea mai cunoscută prevedere este aceea legată de telefoanele mobile care le vor fi interzise elevilor în timpul orelor „cu excepția utilizării acestora în scop educativ, cu acordul cadrului didactic”. Trei sferturi dintre părinți au auzit de această nouă regulă, iar 96% sunt și de acord cu ea.

Despre schimbările legate de notele la purtare - Elevii vor primi la sfârșitul fiecărui modul o notă la purtare // Media notelor la purtare va scădea cu un punct pentru fiecare 20 de absențe nemotivate pe an - au auzit puțin peste o jumătate dintre părinți.

Despre așa-numita „cameră de detenție”, așa cum a fost numită de către mass-media spațiul în care cadrul didactic poate decide să îi mute pe elevii care afectează desfășurarea orelor, au auzit 52% dintre părinți, iar 72% sunt de acord cu această măsură.

Infrastructura și facilitățile din școli: facilitățile cu cea mai scăzută acoperire în școlile din România sunt cele privitoare la asistența medicală și la hrană.

Părinții se declară mulțumiți de dotările clasei și ale școlii la care învață copilul lor: peste un sfert dintre participanții la sondaj spun că sunt foarte mulțumiți, iar jumătate mulțumiți. Cei care sunt nemulțumiți totalizează sub o cincime (17%) dintre cei chestionați.

De altfel, peste o treime dintre respondenți susțin că anual clasa în care învață copilul lor este renovată, un procent similar afirmă că aceasta este renovată o dată la câțiva ani, iar 13% au declarat că sala de clasă nu a fost renovată niciodată de când copilul învață acolo.

Costurile pentru renovarea clasei au fost suportate de școală, susțin 57% dintre părinți, iar 15% spun că fondurile au fost alocate de către primăria din localitate. Totuși, contribuția părinților la renovarea sălilor de clasă nu a dispărut: 14% dintre participanții la sondaj au spus că au contribuit, alături de școală, la renovarea clasei, iar 4% spun că au fost singurii contributory.

În ceea ce privește infrastructura școlară, facilitățile cu cea mai scăzută acoperire sunt legate de asistența medicală și de hrană: doar 10% dintre părinți spun că în școlile copiilor lor există cabinete stomatologice și același procent că există și personal medical pentru acestea. Doar 12% dintre școli au bucătărie proprie și într-o cincime există sală de mese. Puțin peste un sfert (28%) dintre părinți spun că în școlile copiilor lor există un medic al unității de învățământ, însă 16% nu cunosc această informație, dar 65% spun că în școală există asistent medical și 61% că există cabinet medical. Jumătate dintre părinți au cunosțință că în școală există un laborator digital, 55% știu că sunt laboratoare de științe dotate și funcționale.

Sala de sport este facilitatea cea mai larg răspândită, 83% dintre părinți afirmând că în școala în care învață copiii lor aceasta există.

Jumătate (49%) dintre participanții la sondaj spun că în școala copiilor lor se învață în două schimburi, iar 5% dintre ei afirmă că procesul de învățământ se desfășoară în trei sau chiar mai multe schimburi. Școlile în care se învață în două schimburi sunt în proporții mai ridicate în mediul urban, în sudul țării și în Moldova.

Programele care vizează alimentația sănătoasă în școli au lipsuri în meniu.

Aproximativ jumătate dintre copiii școlari din România au beneficiat, în anul școlar 2023-2024, de „Programul pentru școli al României” care prevede ca elevii din clasele 0-IV să beneficieze de fructe și legume, produse lactate și de panificație, în diferite proporții, pe durata unei săptămâni.

Dintre părinții cu copii în clasele 0 și IV, în anul școlar anterior, peste jumătate (59%) spun că aceștia au primit de două ori pe săptămână fructe, 51% că au primit lapte în cel puțin două zile pe săptămână, 48% spun că au primit corn sau alt produs de panificație în fiecare zi și 24% declară că ai lor copii au primit alte produse lactate, în cel puțin trei zile pe săptămână.

În ceea ce privește Programul Național „Masă sănătoasă” (PNMS), doar 15% dintre elevi au beneficiat, în anul școlar trecut, de masă caldă în regim catering, gratuit, 12% au primit pachet alimentară (compus din alte produse decât corn, lapte sau fructe), iar 9% au avut parte de masa caldă în școală.

Doar unul din 10 elevi primește manuale și auxiliare gratuite.

Peste 8 din 10 părinți trebuie să plătească, în fiecare an, diferite sume pentru manuale sau auxiliarele folosite la clasă de către copii; peste două treimi (69%) dintre ei cumpără doar auxiliarele, iar manualele le primesc, gratuit, de la școală, 10% primesc, gratuit, o parte dintre manuale și o parte dintre auxiliare, iar pe restul le plătesc din bani proprii, iar 6% nu primesc gratuit nici auxiliare, nici manuale. Costurile celor care plătesc pentru manualele sau auxiliarele copiilor ajung chiar și la peste 700 de lei în cazul a 11% dintre părinții participanți la sondaj. 12% plătesc cel mult 100 de lei, o treime (35%) achită între 101 și 300 de lei, 17% între 301 și 500 de lei, iar 5% plătesc, anual, între 501 și 700 de lei.

Meditațiile private asigură aprofundarea sau completarea informațiilor primite la școală.

Dintre elevii înscriși în clasele 0-4, în anul școlar 2023-2024, aproape o cincime au urmat un program de tip after school/școala după școală, în cadrul unității de învățământ, iar unul din 10 a frecventat un program similar în regim

privat. Elevii din Transilvania și Banat au frecventat în proporții mai ridicate decât media programe de tip after school în școala la care învață.

Doar 9% dintre părinți spun că ai lor copii au urmat în anul școlar trecut un program de educație remedială oferit gratuit de către școală.

O treime dintre părinții participanți la studiu au spus că, până în prezent, copiii lor au făcut meditații private, cu precădere cei din mediul urban, care locuiesc în sudul țării și care sunt acum la liceu.

Cel mai frecvent invocat motiv pentru care părinții spun că ai lor copii au apelat la meditații private este nevoia aprofundării informațiilor primite la școală (39%). O cincime dintre părinți spun că au ales meditațiile private pentru copiii lor pentru că aceștia nu înțeleg informațiile primite la școală, iar 12% au nevoie de a-i pregăti pe copii pentru susținerea examenelor naționale. Aproape unul din 10 părinți spune că meditațiile au fost necesare copiilor pentru ca aceștia să obțină note mai bune.

Peste o treime dintre elevi nu practică niciun sport.

Potrivit declarațiilor părinților, șase din 10 copii școlari practică un sport; 11% fac sport de performanță, 34% practică sport ocazional, de plăcere, iar 17% fac sport ocazional. Peste o treime dintre elevi nu fac sport fie din cauză că nu au timpul necesar (12%), fie din alte motive (26%).

Părinții sunt cei care suportă costurile pentru practicarea sportului în cazul celor mai mulți dintre școlarii care fac sport - 87%.

Peste jumătate dintre părinți cred că impactul smartphone-ului asupra copiilor este negativ.

În contextul noilor prevederi legate de limitarea utilizării în școli a telefoanelor mobil, studiul IRES a evaluat modul în care elevii utilizează aceste dispozitive.

Jumătate dintre părinți (50%) cred că vârsta optimă pentru ca un copil să aibă propriul telefon mobil este situată între 12 și 15 ani. 14% cred că telefonul este potrivit și pentru copiii de 9 ani sau mai puțin, unul din cinci părinți indică intervalul 10-11 ani, iar unul din 10 optează pentru vârsta de peste 16 ani.

Peste trei sferturi dintre copiii școlari din România au telefon propriu, 65% dețin un smartphone, iar 13% telefon mobil simplu. Au smartphone în proporții mai ridicate elevii din gimnaziu, liceenii și cei din sudul țării.

Unul din trei părinți spune despre copilul său că acesta folosește smartphone-ul cel mult 1-2 ore, în fiecare zi, un procent similar că telefonul este folosit 3-4 ore zilnic, iar 8% spun că ai lor copii își verifică telefonul constant.

Dintre părinții ai căror copii nu au încă un telefon mobil propriu, cei mai mulți spun că aceștia sunt încă prea mici (25%), 20% sunt de părere că nu au nevoie, iar 10% recunosc că ei, părinții, nu sunt de acord cu acest lucru. 9% dintre părinți sunt

de părere că telefonul mobil creează dependență și un procent similar spune că motivul pentru care copilul nu are un telefon este legat de riscurile existente în mediul online și de dezinformare.

Comunicarea cu prietenii, familia și colegii este cel mai menționat scop pentru care copiii școlari folosesc telefonul mobil, afirmă 62% dintre părinți. Alte scopuri sunt: căutarea informațiilor pentru școală (35%), joaca (33%) sau urmărirea de conținut postat de alți utilizatori (20%).

Peste jumătate (58%) dintre elevii care au un telefon mobil au avut în anul școlar anterior dispozitivul cu ei, la școală.

Mai mult de jumătate (57%) dintre elevii școlari au conturi pe rețele sociale, spun părinții lor. Facebook (62%), Instagram (61%), WhatsApp (52%) și TikTok (51%) sunt în topul rețelelor utilizate.

45% dintre părinții elevilor care au smartphone spun că discută constant cu copiii lor despre conținutul pe care aceștia îl urmăresc pe internet. 29% fac acest lucru destul de des, 16% vorbesc doar uneori, iar 7% doar în situații excepționale. 2% nu discută deloc cu copiii lor despre acest aspect.

În același timp, puțin peste o treime (37%) dintre părinți spun că folosesc aplicații de control parental pentru a urmări modul în care copilul utilizează telefonul mobil.

Peste jumătate (59%) dintre părinții elevilor care dețin un smartphone sunt de părere că utilizarea acestui dispozitiv are un impact mai degrabă negativ asupra copiilor, în timp ce unul din trei părinți este de părere că impactul este mai degrabă pozitiv.

Încrederea părinților este ridicată în profesorii de la clasă, dar mult mai scăzută în sistemul de educație sau în decidenții din sistem.

În topul încrederii în diferite entități și actori ai sistemului de educație din România se află profesorii (81%), urmați de directorii școlilor (73%). Sunt mai mulți părinți cu copii sub 19 ani care au încredere mai mare în învățământul universitar (55%), decât cei care au încredere în cel preuniversitar (52%). În ministrul educației Ligia Deca au încredere o treime dintre părinții participanți la sondaj.

FIȘA TEHNICĂ A STUDIULUI:

Volumul eșantionului: 727 respondenți

Tipul eșantionului: simplu, aleatoriu, reprezentativ la nivel național

Reprezentativitate: eroare maximă tolerată de $\pm 3,6\%$

Perioada realizării anchetei: 2 - 5 septembrie 2024

Metoda: Datele au fost culese prin metoda CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing)

Beneficiar: Studiul face parte din programul de responsabilitate socială dezvoltat de IRES și este autofinanțat.